

Оліярник Христина
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу Сисюк С. В.)

АУДИТ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ

Функціонування закладів охорони здоров'я в сучасних умовах піддається впливу різних чинників. Однак кардинальні зміни в цій галузі пов'язані з її реформуванням і адміністративним реформуванням. В результаті цих важливих реформ більшість суб'єктів охорони здоров'я набули нової організаційно-правової форми та стали комунальними некомерційними підприємствами. Відповідним чином змінилися їхнє фінансування, планування та діяльність, вірніше засади надання медичних послуг. Трансформаційні перетворення, реалізовані у зв'язку із прийняттям відповідних нормативно-правових актів, позначилися і на системі управління. Для ефективного функціонування останнього в закладах охорони здоров'я застосовують різні інструменти, які служать основою, або забезпечують якісну реалізацію управлінської функції. Зважаючи на труднощі й проблеми, які викликані процесами реформування, в сучасних умовах важливо мати китичну оцінку адміністративної діяльності. Така оцінка буде максимально точною, якщо її здійснюватиме незалежний фахівець. Звичайно, в закладі може проводитися і власна оцінка, але ймовірніше всього вона буде недостатньо об'єктивною. Якщо говорити про проведення оцінки незалежним фахівцем, то актуально розглянути її з позиції аудиту.

Оригінальний підхід до цього питання, зокрема в плані ідентифікації поняття такого аудиту, висловила у свій час Желюк Т.Л.. Авторка уводить у вжиток словосполучення «адміністративний аудит», виходячи з положень Стратегії розвитку системи державного фінансового контролю. В цьому документі є рекомендації щодо реалізації завдання зі створення концепції аудиту адміністративної діяльності. Науковець як синонім у своєму дослідженні одразу вживає словосполучення «адміністративний аудит» [2, с.50]. Слід зазначити, що зараз це поняття широко вживається, особливо консалтинговими та аудиторськими фірмами, які пропонують його в якості одної з видів послуг. Зокрема, МедКапіталГруп, яке репрезентує себе як «Перше в Україні агентство медичного консалтингу повного циклу», пропонує вид послуги «Адміністративний аудит для медзакладів». Під нею розуміється «чітка і конкретна інформація про фактичний стан адміністративно-інформаційного ландшафту вашої клініки і його відповідність цілям

бізнесу»[1]. В електронному термінологічному словнику (автори: Куйбіда В.С., Білинська М.М., Петрос О.М.) подано таке трактування: «Адміністративний аудит – незалежна перевірка завдань і функцій, виконуваних посадовою особою чи організацією, установою, підприємством, організаційно-розпорядчого характеру для встановлення їх відповідності прийнятими стандартами і нормами; перевірка, здійснювана адміністративним персоналом організації чи спеціально створеним структурним підрозділом стосовно працівників на предмет відповідності їх діяльності завданням і функціям, визначеним у посадових інструкціях чи інших регламентуючих нормативно-правових актах» [3].

Не вдаючись до більш детального висвітлення точок зору щодо означення аналізованого поняття зауважимо, що і науковці і практики часто вкладають у нього широкий спектр питань, які можуть бути оцінені завдяки здійсненню такого аудиту. Проте наразі дискусія щодо доцільності паралельного вживання понять «аудит адміністративної діяльності» та «адміністративний аудит» триває. Її вирішення, на наш погляд, лежить в площині законодавчого закріплення означення, яке максимально відповідає сутності такого аудиту, вичерпно характеризує його об'єкт, предмет, методи, ціль і завдання.

Повертаючись до питання аудиту адміністративної діяльності, зазначимо, що він дійсно надзвичайно актуальний в сучасних умовах для медичних закладів. Адже в результаті реформування змінилися не лише назви керівних посад, а й повноваження та функції осіб, які їх займають. Відповідно, є гостра потреба в кваліфікованих кадрах відповідного спрямування, з навиками і компетентностями, що відповідають вимогам часу та обставин. В зарубіжній практиці аудит адміністративної діяльності (адміністративний аудит), до прикладу англійською мовою звучить як «Performanceaudit» і перекладається як «аудит ефективності». Це незалежна, об'єктивна перевірка, яка проводиться для того, щоб встановити чи є державні підприємства, системи, операції, програми, заходи чи організації такими, що діють відповідно до принципів економічності, ефективності та результативності та чи є місце для вдосконалення. З огляду на таке формулювання, вважаємо, що такий аудит уможливорює суттєве покращення систем управління медичних закладів, а тому його розвиток слід активізувати.

Використані джерела:

1. Адміністративний аудит для медзакладів. Офіційний сайт МедКапіталГруп. 2022. URL: <https://medcapitalgroup.com.ua/ua-administrativnij-audit-dlja-medzakladiv/>

2. Желюк Т.Л. Адміністративний аудит як інструмент оцінки ефективності використання бюджетних коштів для виконання загальнодержавних програм. Світ фінансів. 2005. Випуск 2 (3). С. 50-60.

З. Куйбіда В.С., Білинська М.М., Петроє О.М. Публічне управління: термінологічний словник. Навчальний посібник. Київ: НАДУ, 2018. 224 с.

Семенків Христина
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Дяків О.П.)

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Здатність розвивати нові ідеї та інновації стала пріоритетом для багатьох організацій. Напружена глобальна конкуренція, зростаючі очікування суспільства, технологічний розвиток, епідеміологічні виклики зробили інновації критичним ресурсом у конкурентній боротьбі. В Україні необхідність активного застосування інновацій пов'язано також з необхідністю ефективної діяльності організацій в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови.

Термін інновація фактично походить від латинського слова «innovare», що означає «оновлювати, змінювати», багато авторів визначають інновацію по-різному, а не як єдине консенсусне поняття. Дослідження на організаційному рівні пропонують зрозуміти роль, яку відіграють інновації в управлінні загальноорганізаційними проблемами, такими як адаптованість до середовища, здатність розподіляти ресурси на інноваційні (чи оперативні) програми чи заходи, а також загальні організаційні результати та ефективність) [1].

Інноваційним менеджментом називають систему підготовки та прийняття рішень, спрямованих на формування, підтримку і розвиток інноваційно-технічного потенціалу підприємства. Інноваційний менеджмент є однією з форм загального, функціонального менеджменту, об'єктом якого є процеси інноваційно-технологічного розвитку. Іншими словами, інноваційний менеджмент являє собою систему, сукупність систематизованих знань з сучасного менеджменту про методи створення трудомістких інновацій та їхньої ефективності [2].

З точки зору системи охорони здоров'я, інноваційний шлях має бути процесом, спрямованим на зміну та покращення здоров'я населення [3]. Варто виділити зростаючу та важливу концепцію в наш час, якою є «відповідальна інновація». Дослідження щодо відповідальних інновацій у секторі охорони здоров'я мають на меті посилити важливість узгодження інноваційних процесів і результатів із суспільними цінностями, залучаючи широкий спектр зацікавлених сторін із початкової фази [4].